

yaklaşması, o ülkede yolsuzlukların daha az görüldüğü yani yolsuzluk seviyesinin düşük olduğu anlamına gelmektedir. 0-1 aralığında değerler alan HDI değerinin de yolsuzluk seviyesi azaldıkça artış gösterdiği görülmektedir. Karşılaştırma yapabilmek için öncelikle tablonun sol sütununda yolsuzluğun en yüksek olduğu (CPI puanı en düşük) ülkeler ve HDI değerleri ele alınmış ve ardından sağ sütununda da yolsuzluğun en düşük olduğu ülkeler sıralandırılmıştır. İlâveten tablonun alt satırında Türkiye’ye ait ilgili endeks değerleri verilmektedir.

Tablo 1: CPI Skoru En Düşük ve En Yüksek 10 Ülkenin ve Türkiye’nin CPI, HDI Skorları (2021)

Sıralama	Ülkeler	CPI	HDI	Ülkeler	CPI	HDI
1	Güney Sudan	11	0,385	Danimarka	88	0,948
2	Suriye	13	0,577	Yeni Zelanda	88	0,937
3	Venezuela	14	0,691	Finlandiya	88	0,940
4	Yemen	16	0,455	Singapur	85	0,939
5	Afganistan	16	0,478	İsveç	85	0,947
6	Ekvator Ginesi	17	0,596	Norveç	85	0,961
7	Libya	17	0,718	İsviçre	84	0,962
8	Demokratik Kongo Cumhuriyeti	19	0,479	Hollanda	82	0,941
9	Türkmenistan*	19	0,745	Lüksemburg	81	0,930
10	Burundi*	19	0,426	Almanya	80	0,942
	TÜRKİYE	38	0,838			

*, verilerin elde edilebilirliği açısından eksik olan ülkeler yerine ilgili ülkeler kullanılmıştır.

Kaynak: CPI verileri TI, HDI verileri UNDP veri tabanından temin edilmiştir.

Tablo 1, CPI açısından ele alındığında, insani gelişmişlik sıralamasında yüksek puan alarak üst sıralarda yer alan ülkelerin aynı zamanda yolsuzluk endeks sıralamasında da üst sıralarda (yolsuzluk seviyesinin düşük olduğu) yer aldıkları görülmektedir. Buna göre, çoğu Avrupa Birliği (European Union-AB) üyesi olan ve özellikle gelişmiş ülke kategorisinde değerlendirilen bu ülkelerde CPI skorlarının yüksek olması beklentilere uygundur. Çünkü bu ülkeler gerek eğitim seviyesi gerek sağlık koşulları ve gerekse yaşam standartları ve kalitesi bakımından diğer ülkeler ile kıyaslandığında ilgili koşulların daha gelişmiş olduğu aşikârdır. Bunun yanı sıra, yolsuzluk faaliyetlerinin daha az görüldüğü ve dolayısıyla bireylerin özellikle sosyal alanda kendilerini daha huzurlu ve güvende hissettikleri ortama sahip olmalarıyla birlikte gelişmişlik seviyesini ve ülkelerin sosyokültürel yapısını yansıtan HDI, CPI’den doğrudan etkilenen (etkileyen) önemli faktörler arasında değerlendirilmektedir. Sonuç olarak, ilgili endeksler birlikte incelendiğinde, aralarında pozitif bir ilişki olduğu gözlemlenebilmektedir. Buna göre CPI skoru arttığında HDI skoru da artmakta; azaldığında ise azalmaktadır. Burada üzerinde durulması gereken husus, yolsuzluk ile insani gelişim değerlerinin yorumlanmasıdır. Nitekim yolsuzluk ölçümü için kullanılan CPI’nın yorumu skorun 100’e yaklaştıkça yolsuzluğun azalacağı yönündedir. Yani yolsuzluk eylemleri ile insani gelişmişlik seviyesi birbirine zıt yönde hareket etmektedir.